

SPETS NYTT

NR. 3

1998

**NORSK SPESIALKLUBB FOR FINSK SPETS
OG NORRBOTTENSPETS**

STYRE- OG UTVALSGOVERSIKT, NSFN

Funksjon og Navn	Adresse	Telefon
Leder		
Per M Korsmo	Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763 Priv/90144670 Mob
Nestleder		
Jan Trygve Akre	2120 Sagstua	62971909 Priv
Sekretær /Kasserer		
Bengt Sundkøien	2232 Tobøl	92231946 Mob/67804017 Arb faks 67804030
Styremedlemmer		
Roy Nilsen	Vestre Ådal, 3500 Hønefoss	90974142
Bjørn Kenneth Nilsen	Skytteløkka 11, 3600 Kongsberg	91645485
Varamedlemmer		
Ole Jørgen Klaseie	Østsinnilinna 72, 2870 Dokka	61111166 Priv/91101182 Mob
Jorun S Jørgensen	Tranby, 3510 Sokna	32140584 Priv
Avlsråd Finsk Spets		
Leder		
Karin Ruus	Ask Gård, 1482 Nittedal	67071706 Priv
Medlem		
Per M Korsmo	Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763 Priv/90144670 Mob
Avlsråd Norrbottenspets		
Rune Vesterbukt	8690 Hattfjelldal	75185218 Priv
Jaktprøveutvalg		
Leder		
Roy Nilsen	Vestre Ådal, 3500 Hønefoss	90974142
Kontaktperson Sør-Norge		
Janche Røed	2436 Våler i Solør	62420642 Priv
Kontaktperson Trøndelag og Nord-Norge		
Knut Østmo	7120 Leksvik	74857637 Priv
Arrangementskomite Trøndelag		
Leder		
Erling Karlsaune	7170 Åfjord	72535440 Priv/72516563 Arb
Medlemmer		
Tor Ivar Sundseth	Slettenveien 7, 7168 Lysøysundet	72529503 Priv
Geir Lasse Aune	Nyheimsveien 6, 7058 Jakobsli	73963534 Priv
Trine H Østmo	7120 Leksvik	74857637 Priv/92207046 Mob
Revisorer		
Jon Raae	Røykenviken	61334173Priv/913210088 Mob
Ola K Rye	7070 Bosberg	
Spets Nytt		
Redaktør		
Roy Nilsen	Vestre Ådal, 3500 Hønefoss	90974142
Ansvarlig utgiver		
Per M Korsmo	Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763 Priv/90144670 Mob
Klubbens adresse		
Bengt Sundkøien	Stangnes 2232 Tobøl	92231946 Mob/67804017 Arb faks 67804030

NSFN's offisielle Internettside: <http://www.stud.sue.hihm.no/~royn>
E-post adresse: Roy.Nilsen@stud.sue.hihm.no

Innmelding

Medlemskategori

Ordinært medlemskap

Familemedlemskap

Utenlandske abonnenter av Spets Nytt

Medlemskap inngås ved å betale beløpet inn på postgirokonto nummer:

0803 4338133, Bengt Sundkøien, Stangnes 2232 Tobøl. **Merk** giroen med hva slags medlemskap du ønsker å tegne!

Pris

Kr 200,-

Kr 50,-

Kr 125,-

Kjøp av jaktprøveregler og klubbemblem

Jaktprøveregler (Forhåpentligvis har vi nye regler fra høsten 1999)

Klubbemblem i stoff

Artiklene kjøpes ved å betale beløpet inn på postgirokonto nummer:

0803 4338133, Bengt Sundkøien, Stangnes 2232 Tobøl. **Merk** giroen med artikkelnavn og antall!

Kr 25,-

Kr 50,-

Innholdsfortegnelse

Styre- og utvalgsoversikt	3
Leder	5
Redaktøren "taster" løs	6
Spetsstreff	7
Starte på jaktprøve?	8
Jaktprøver høsten 1998 og vinteren 1999	9
Dommere som kan benyttes på spredt prøve	9
Kvalifiseringer og årets spets	10
Betraktninger om føring	11
Innvollsorm hos hund	12
Føring av hardt arbeidene hunder	14
Våpenvedlikehold	18
Registrering av valper – Norsk Kennel Klubs etiske retningslinjer	20

Forsidefoto: Per M. Korsmo

Årets Spets, Nuch Tikko, eier Ole Jørgen Klaseie

Baksidefoto: Per M. Korsmo

Leder

Vi spetsvenner er nå inne i den stille årstid. I snart et halvt år er det kun utstillinger som har vært vårt aktivitetstilbud. Jaktprøvene nærmer seg fort, og tenker du å starte hunden din så send inn påmeldingen så snart som mulig. Dette vil lette arbeidet for de som planlegger høstens prøver.

Den største nyheten i disse tider er nye jaktprøveregler. Disse ble vedtatt på styremøte i juni, og vil gjelde fra høsten 1999. Utdanning av dommere vil skje første halvår 1999. Vi vil nå få like regler med Finland og Sverige. Dette er et framskritt for våre raser og klubber.

Her i Norge er den genetiske bredden i avlsmaterialet så liten at vi er avhengig av samarbeide ut over landets grenser. Med like regler kan vi bedre sammenligne våre hunders prestasjoner over landegrensene.

Ha en fortsatt god sommer og en riktig god jaktstart ønskes dere alle.

P.M.K.

Jakt- & Fiskedagene i Elverum

Meld på hunden din, og treff andre spetseiere på Nordens største jakthundutstilling:

Dato	Arrangør	Anmeldelse adresse	Sted	Anm. frist
8/8	Norges JFF	Pb. 191, 2401 Elverum	Elverum	15/7
Valpeshow på søndag, påmelding på stedet.				

Anmeldeskjema for samarbeidene klubber bestilles hos Norsk Kennel Klub, Boks 163, 0611 Oslo, tlf.: 22656000, eller på telefon **grønt nr. 800 30 098** og oppgi navn, adresse og hva som ønskes tilsendt (**SNAKK TYDELIG**).

Internett

Websiden til klubben vil muligens være ute av drift i sommer p.g.a. vedlikehold på serveren der den ligger lagt ut. Den vil imidlertid bli lagt ut på nytt fra midten av august.

Redaktøren ”taster” løs!

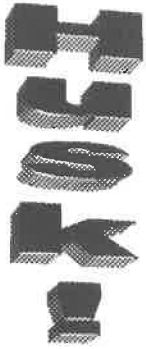
BEKLAGELIGVIS GREIDE TRYKKERIET Å SNU årboka på hodet, det har medført at den blir vanskelig å lese i de tilfellene en hunds resultater ikke har fått plass på samme side. Jeg tar noen eksempler for å illustrere hvordan man finner de riktige resultatene. Resultatene til hunden nederst på side 17 fortsetter øverst på side 18, og resultatene til hunden nederst på side 18 fortsetter øverst på side 19. Slik fortsetter det videre i årboka, fra bunn oddetall til topp partall – fra bunn partall til topp oddetall, o.s.v.

Det vil bli jobbet videre med oppsettet da det foreløpig ikke er helt enhetlig gjennomført. Når det gjelder manglende opplysninger om hunden, eier eller oppdretter skyldes det at vi rett og slett ikke har de manglende opplysningene. Ellers håper jeg at medlemmene synes at det er interessant med en total oversikt over alle oppnådde resultater. For det er en he...tes jobb å taste inn alle dataene. Hvis ingen er interessert vil jeg ikke være direkte lei meg for å slippe.

Etter at forslag til nye jaktprøvere regler har vært ute til høring har styret nå vedtatt disse. Det tas forbehold om at de blir godkjent av Norsk Kennel Klub. Når det har skjedd vil arbeidet med å omskolere eksisterende dommere starte. Samtidig vil arbeidet med å utdanne nye dommere starte. Skal klubben greie å utvikle seg i positiv retning må flere være villig til å ta i et tak, og vi er nødt til å forbedre kapasiteten på jaktprøvene. Forhåpentligvis blir alle eksisterende dommere med videre. Likeledes er det viktig at mange av medlemmene starter på dommerutdannelsen. Hvis du mener at du ikke har nok kunnskaper er det nettopp det vi vil gjøre noe med gjennom utdannelsen. Den viktigste forutsetningen er at du er interessert og har jakten noen år med spets. Det er absolutt ikke nødvendig at du tømmer skogen for fugl hver høst.

Alle har hatt mulighet til å uttale seg underveis i behandlingen av forslag til nye regler. Først var reglene ute til høring hos jaktprøveutvalget før de ble gjennomgått på et protokollført møte. Jaktprøveutvalgets forslag ble så sendt ut til høring hos samtlige jaktprøvedommere. Samtidig har alle medlemmene hatt mulighet til å få tilsendt et utkast for å kunne komme med sine meninger. Regelutkastet var også lagt ut på klubbens webside, hvor man kunne svare direkte via E-post. I den siste høringsrunden kom det inn uttalelser fra 8 personer (4 dommere og 4 medlemmer) som er 3,5% av medlemmene.

Jeg dessverre skuffe de som tror at antall premieringer vil skyte i været når vi tar i bruk de nye reglene. Erfaringene fra Sverige og Finland viser at det kun er en ubetydelig økning i antall premieringer. Men det er ikke det viktigste. Viktigst er det at vi nå vil få regler som er mer logiske i forhold til praktisk jakt. Om det er ønskelig med flere premieringer er en annen diskusjon, og dessuten kan dette enkelt gjøres gjennom poengberegningen (senke kravene).

Spetstreff på
Hurdalen turistsenter
Utstillingsteknikk

1. og 2. august 1998 arrangerer NSFN spetstreff på Hurdalen Turistsenter med hovedtema om utstillingsteknikk.

Program:

Lørdag kl. 13⁰⁰ demonstrasjon og veiledning i utstillingsteknikk.

På kvelden er det grilling (værforbehold).

Søndag kl. 12⁰⁰ uformell utstilling med veiledning etter ønske.

Overnatting:

I hytter med plass til fire personer, pris 250,- pr. natt.

Utstillingen og kurset i utstillingsteknikk er GRATIS.

Påmeldingsfrist: 18. juli

Påmelding skjer til: Bengt Sundkøien
Stangnes
2232 Tøbøl
Tlf.: 92 23 19 46

Ole Jørgen Klaseie
Østsinnilinna
2870 Dokka
Tlf.: 61 11 11 66

For de som har vært bortreist på ferie og kommer hjem etter påmeldingsfristen vil det nok gå greit å etteranmelde seg. Ta kontakt med en av kontaktpersonene eller lederen.

STARTE PÅ JAKTPRØVE?

ØNSKER MAN OGSÅ I FRAMTIDEN å kunne kjøpe seg en spets med akseptable jaktegenskaper er det viktig at flest mulig hunder blir prøvet på jaktprøve. For at det skal være mulig å danne seg et bilde av tilstanden i populasjonen må mange hunder prøves, det er liten hjelp i at noen få hunder prøves mange ganger. I denne sammenhengen er alle resultater like viktig.

Men hunden min er ikke god nok til at jeg vil starte den på jaktprøve. Det skal du ikke være så sikker på. Det viser seg ofte at man ser seg litt blind på de negative sidene og dermed ikke greier å se det som er positivt ved hundens arbeide. La derfor hunden få en sjanse, ved at den blir bedømt av en som ikke har forutinntatte meninger. Jobben til dommeren er å se etter positive sider som er til fordel for hunden.

Hvis hunden søker ute av syne for føreren og den har et slikt fuglearbeide at det er mulig å skyte fugl for den, er den klar for å bli startet på jaktprøve. Benytt anmeldesskjema som er stiftet i bladet og meld på hunden din på jaktprøve, spredt eller fast. Dessuten kan det ofte være lærerikt å utveksle erfaringer med andre som jakter på samme vis.

Hvis du ønsker å prøve deg på spredt prøve første gangen, har du mulighet til å gå i eget terreng hvor både du og hunden er kjent. Dette er ofte en fordel som bør benyttes. Send anmeldelsen til annonserte adresse og kontakt en av dommerne på dommeroversikten, for å avtale tid og sted. Får du ikke napp hos den første dommeren du prøver gjelder det å ikke gi opp, men prøv flere. Det vil som regel være en eller flere som har anledning til å dømme, hvis man har mulighet til å være litt fleksibel når det gjelder tidspunkt. Husk at den første starten kun koster hundre kroner.

Ved spredt prøve er hundeeieren ansvarlig for eventuelle reisekostnader for dommeren. Det vil derfor kunne være en fordel å gå flere sammen slik at hver enkelt dommer(e) dømmer flere hunder når han/hun først har tatt turen. Spesielt aktuelt i distrikter hvor det ikke holdes faste prøver.

Dommer ansvar

Jaktprøveutvalget og styret håper at flest mulig av dommerene tar ansvar og stiller opp for å dømme på spredt prøve. Gjør alle dette blir belastningen på hver enkelt dommer liten. Slik det har fungert til nå har belastningen blitt meget stor for de få som har stilt opp. Med dette ønskes alle deltakere og dommere lykke til under høstens prøvesesong. Neste år dømmer vi etter nye regler, hvis NKK ikke har innsigelser mot dette.

JAKTPRØVER HØSTEN 1998 OG VINTEREN 1999

Dato	Sted	Anmeldelses- adresse	Anm.- frist	Merknader
29-30/8	Mosvik	Knut Østmo, 7120 Leksvik	6. august	Sauerenhetsbevis
5-6/8	Østerdalen	Roy Nilsen, Rasta, 2480 Koppang	13. august	Sauerenhetsbevis
31/10-1/11	Finnskogen	Per M. Korsmo, Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	8. oktober	
21/8-98 til 31/3-99	Spredt	Roy Nilsen, Rasta, 2480 Koppang	Før start	
<p>Anmeldelsesavgift: 250 kroner. Første gang man starter en hund på jaktprøve er anmeldelsesavgiften 100 kroner. Anmeldelsesavgiften skal være betalt før start, til postgirokonto: 0803 4338133, Bengt Sundkøien, Stangnes, 2232 Tobøl. Merk giroen med prøvedato og hundens navn.</p> <p>Når man ønsker å starte på spredt prøve tar man kontakt med en av dommerene i nedenstående oversikt og avtaler tid og sted.</p>				

DOMMERE SOM KAN BENYTTES PÅ SPREDT PRØVE!

Navn	Adresse	Telefon		
		Privat	Arbeid	Mobil
Øyvind Aasen	2200 Kongsvinger	62811041		
Dagh Bakka	2800 Gjøvik	61177555		94379267
Stein Roger Johansen	8662 Halsøy i Vefsen	75172309		
Roy Nilsen	2480 Koppang			90974142
Asbjørn Nøstberg	7563 Malvik	73977275	73967122	
Grete W. Røsholm	1930 Aurskog	63864690	22634479	
Ole Martin Røsholm	1930 Aurskog	63864690		
Ole-Petter Smørsgård	7391 Berkåk	72427373		
Armand Sønsterud	2250 Roverud	62826458		
Asgeir Tørmoen	2260 Kirkenær	62945713		
Atle Veddegjerde	3500 Hønefoss	32124761	32123555	94198502
Knut Østmo	7120 Leksvik	74857637		
Per M. Korsmo	0594 Oslo	22650763		90144670

Kvalifiseringer og årets spets

Kvalifisering til nordisk mesterskap 1999

I 1999 arrangeres nordisk mesterskap i Sverige, og det skal tas ut et lag på 3 hunder pluss en reserve. Alle hundene konkurrer om den individuelle tittelen. Alle norske hunder konkurrerer på lik linje. Utenlandske hunder som har hatt eierskifte har et års karantene, gjelder ikke hunder som er kjøpt som valp (under 6 mnd.). De 4 hundene med høyst oppnådd poengsum på jaktprøve vil bli tatt ut til å representere NSFN. Prøvene må være gått i Norge (spredt eller fast), og før 30. september.

Kvalifisering til vennskapskamp mot SSF-Mellansverige

De 2 unghundene (under 24 mnd.) som har oppnådd høyest poengsum på jaktprøve vil bli tatt ut til å representere NSFN i en vennskapskamp mot SSF-Mellansverige i oktober. Hvis ingen unghund er kvalifisert vil to hunder bli plukket ut av jaktprøveutvalget og styret. Det er kun hunder fra Sør-Norge som har mulighet til å kvalifisere seg.

Dette samarbeidet er kommet i stand for å stimulere unghundeiere til å satse. Samtidig som det forhåpentligvis også vil være med på å øke den generelle interessen for aktiviteter i regi av NSFN og SSF-Mellansverige.

Årets spets

Det vil i år også bli kåret en årets spets. Kriteriene som vil bli lagt til grunn er jaktprøveresultatene for sesongen 1998. De tre høyeste oppnådde poengsummene vil være tellende. I motsetning til i fjor, vil nå kun resultater oppnådd i Norge være tellende.

Betraktninger om fôring!

Av Roy Nilsen

PER ULRICH HAR HELT RETT når han hevder at jakhundfolket har mye å lære av sledehundfolket når det gjelder fôring av hardt arbeidende hunder. Jakthundfolket er som regel mest opptatt av at fôret er billig, om fôret tilfredsstiller hundens ernæringsbehov nedprioriteres. På tross av denne feilprioriteringen blir hundeeieren forundret når hunden ikke yter maks i skogen. I 99% av tilfellene hvor hunden ikke yter maks eller er feit skyldes det feilfôring kombinert med mangel på trening, og da blir det galt å skyldte på hunden.

Billig, billig

Hvor mye er det å spare på å kjøpe et billigfôr? En spets spiser 30 til 40kg tørrfôr i året. Ved å kjøpe billig tørrfôr på supermarkedet vil man kunne spare inntil 400kr/år, i forhold til å satse på et kvalitetsfôr av beste sort. Det å satse på et kvalitetsfôr har ikke bare med om hunden skal yte maks, men også med generell helsetilstand og velvære. Husk at billigfôr er hovedsakelig framstilt for å tilfredsstille hundeeierens behov, økonomisk og et tiltalende utseende (fancy knotter). For å kunne redusere prisen må det spares på kvaliteten, og det bør være et tankekors. Ingen har så dårlig råd at de ikke har råd til å kjøpe et kvalitetsfôr til hunden. Har man det, har man uansett ikke råd til å ha hund og/eller jakte.

Forventninger

Alle stiller ikke like store krav til ytelse, og det er viktig å huske på når man skal tilpasse fôringen til eget belastningsnivå. Jakter man kun 1 – 2 dager i uka vil det som regel holde at man benytter seg av et kvalitetsfôring. Øker man imidlertid innsatsen til 4 – 5 dager i uka hele høsten igjennom er det viktig at man tar fôringen på alvor og ikke bare nøyer seg med å benytte et kvalitetsfôr. Det som er viktig at man tilpasser fôringen etter den belastningen man utsetter hunden for. Men husk at våre to raser er generelt småspiste, derfor er det ekstra viktig å være nøye med kvaliteten på fôret.

Hva skal jeg føre med?

Holder man seg til de anerkjente fôrmerkene i prisklassen 350 – 500kr for en sekk på 15 – 18kg vil man sjelden få problemer p.g.a. dårlig fôr kvalitet. Fôret bør inneholde minst 15% fett og 25% protein, for å unngå problemer. Når det gjelder diverse hundepølser og hermetikker som selges i dagligvareforretninger er det ubrukelig som fôr til en jakthund. Dette fôret inneholder sjeldent over 5% fett, men i stedet fyllstoff bestående hovedsakelig av vann. Vannet i springen hjemme er mye billigere. Når det gjelder middagsrester er dette noe av den dyreste maten man kan putte i hunden. Dessuten er det dårlig mat for en hund. Hundens krav til sammensetning i fôret er helt motsatt av kravet til menneskemat. Hunden skal ha mye fett og lite

karbohydrater, mens mennesker skal ha mye karbohydrater og lite fett. Nei, middagsrestene bør vi spise selv.

”Møkk” inn ”møkk” ut

Når man ferdes rundt på steder hvor det er mange hunder samlet er det ikke til å unngå at man registrer mye dårlig føring. Hundemøkk sladrer, og lar seg ikke bortforklare. Vi kan ta et eksempel fra et arrangement i år, spesialutstillingen på Songli. Samtlige hunder ville hatt utbytte av en endring i føringsrutinene, alt fra kvaliteten på føret og til måten det føres på. Jeg våger påstanden om at de som tar føringsrutinene på alvor i klubben kan telles på en hånd, med god margin. Like sikkert er det at undertegnede **ikke** befinner seg blant disse. Det er liksom så enkelt å slurve, fyller førskåla en gang i døgnet og sørger for tilgang til friskt vann. Det er neppe noen trøst, spesielt ikke for hundene. Men vi får håpe at vi alle skjerper oss litt, og i det minste koster på hunden den beste maten som er tilgjengelig. Det har den fortjent når vi tenker på hvordan den flyr beina av seg om høsten for vår skyld.

Ikke enkelt

Selv om man benytter et kvalitetsfôr er det ikke sikkert at det er det rette føret for din hund. Et fôr som fungerer for din hund kan være ubrukelig for min hund. Det er viktig å være litt observant. Det hjelper ikke om føret er helt topp hvis hunden ikke vil spise det. Lykke til med et bedre kosthold for din hund, og det er mye å lære i artikkelen til Per Ulrich.

Innvollsorm hos hund

Kilde: Hoechst Roussel Vet AS
Tlf.: 22727877

Innvollsorm kan forekomme i varierende grad hos hund, avhengig av alder, nærmiljø og levesett. Smitte skjer ved at de får i seg egg eller larver av orm som andre hunder har skilt ut i omgivelsen. Valper smittes ofte før de blir født ved at ormelarver overføres direkte fra moren.

Av innvollsorm hos hund er spolormene (*Toxocara canis*, *Toxocara leonina*) de mest vanlige. Spolormegg i avføring er meget hardføre og kan leve ute i naturen i flere måneder. Hundens spolorm er normalt ikke farlig for voksne mennesker, men hos barn som spiser jord, forurenset med spolormegg, kan vandrende larver forårsake alvorlige skader. Bruk derfor alltid plastpose til fjerning av hundeeskrementer.

Bendelorm, hakeorm og piskorm kan også forekomme, men utbredelsen er relativt beskjeden.

Symptomer på smitte

Innvollsorm, hele eller deler, kan av og til observeres i avføring. Det er sjelden at voksne hunder viser klare tegn på at de har innvollsorm. Det er vanligere at valper viser symptomer, og følgende kan gi mistanke om smitte.

- Dårlig matlyst
- Glansløs pels
- Oppkast
- Øm buk
- Avmagring
- Diaré
- Hoste
- Kraftig hikke

Hunder som "aker" på halen kan ha innvollsorm, men som regel er det fylte analkjertler. Innvollsorm kan påvirke hundens immunforsvar og gjøre den mer mottagelig for andre sykdommer.

Pancur – programmet

Forebyggende

Et tørt og rent nærmiljø er viktig for å redusere risiko for smitte. Unngå føring med rått kjøtt eller slakteavfall (dypfrysing/koking redusere smittefare). Bruk plastpose til fjerne hundens ekskrementer og la hunden få regelmessige behandlinger mot innvollsorm.

Behandling

Ved å bruke PANCUR vet.tabletter eller granulat etter nedenforstående program, fjerner man spolorm, hakeorm, piskeorm og bendelorm (*Taenia spp.*).

Behandlingsprogram

Valper er de viktigste smittebærerne. Det er derfor ekstra viktig med korrekt behandling hos denne gruppen.

Første behandling gis 3. leveuke (14-21 dager), og da behandles også valpens mor og eventuelle andre hunder i huset.

Valpekullet behandles også i 6. leveuke (35-42 dager).

Hos sin nye eier bør valpen behandles ved 10-12 ukers alder, dvs. før den vaksineres.

Hunder eldre enn 6 mndr. behandles rutinemessig 1-2 ganger i året.

Hundene bør være behandlet før hver vaksinerings.

Det finnes flere forskjellige preparater mot innvollsorm, spør på apoteket eller hos veterinæren.

FØRING AV HARDT ARBEIDENDE HUNDER

Av Per Ulrich Kristiansen

I SLEDHUNDSPORTEN SPENNES fra 6 til 20 hunder foran en slede med last, og kjører lange avstander. Ingen annen hundesport stiller så store krav til hundens arbeidsevne og utholdenhet over tid som denne sporten. Selv om våre jakthunder ikke spennes foran en slede, er det likevel mange fellestrekk. En hund som ikke er arbeidsvillig trekker ikke, den bare løper i selen uten å arbeide. En jakthund som er sliten eller ikke føler seg bra, jakter dårlig eller ikke i det hele tatt.

Når det gjelder å få en hund til å tåle store belastninger dag etter dag har jakthundfolket mye å lære av sledehundfolket. Hvem har ikke opplevd at hunden etter første jakt dagen ligger som ei oppvridd fille i et hjørne av hytta og når den kommer ut i skogen bare tusler den rundt bena på deg. For å få til en hund som tåler kontinuerlig jakt dag etter dag er det tre faktorer som skal stemme:

- Hundematerialet
- Trening
- Føring

De to første faktorene kjenner vi godt, men det tredje momentet er det foreløpig bare sledehundfolket som virkelig har lært seg å mestre. Til føring er det også tre nøkkel elementer

1. Hundens evne til å spise
 - når den kan spise
 - hvor mye den kan spise.
2. Hva man fører med
3. Hvordan det føres

Vann er det viktigste føret

En hund som får et veske underskudd på 3% har 20% mindre ytelse. Sledehunden (Vekt: 25 kg ±10 kg) trenger 5ℓ vann pr døgn under store belastninger. Om det ikke er for varmt trenger den væskepåfylling hver 4 - 6 time. Om hunden begynner å spise snø er det gjerne et tegn på væske underskudd. Du kan også lett sjekke om hunden er uttørket ved å dra opp nakkeskinnet eller skinnet på siden av kjeven. Skinnet skal gå tilbake til naturlig stilling med en gang du slipper taket. Tar det tid før det faller på plass er det et varsel om dehydrering (væske mangel). På dagsturer er vann langt viktigere enn mat. Gi vann ofte og i små mengder. Gir du for store mengder om gangen oppnår du bare at maten "spyles" gjennom hunden og du får problemer med avføringen.

Tilsett vannet smak

Hunden vil aldri drikke tilstrekkelige mengder vann om du bare gir vann alene. I stedet skal du blande 1-2 dl tørrfor pr liter varmt vann og la det stå en stunde slik at det blir en velling. Alternativt blande i litt kjøttkraft/buljong. Du må prøve deg fram til hvor mye vann du kan blande i maten uten at hundene mister appetitten. I tillegg er det nødvendig å "vanne" hunden hver 4-6 time. To timer før du starter om morgenen og kort før du skal starte etter hver rast er beste tiden.

8000 kalorier pr døgn

Et voksent menneske under normalt arbeid klarer seg godt på 2000 - 2500 kalorier pr døgn. En trekkhund i hardt arbeid trenger 8000 kalorier pr døgn! Det tilsvarer 4 - 5 kg rent kjøtt, 1 kg rent fett av god kvalitet eller 2 kg tørrfor av beste kvalitet. En hund vil ikke klare å spise 4 kg rent kjøtt, heller ikke 1 kg rent fett. Forhold som vær, pelskvalitet, forholdene der hunden hviler, hundens psyke og evnen til å arbeide- og hvile rasjonelt er avgjørende for hvor mye mat den trenger, og ikke hundens vekt som mange feilaktig tror. Ut fra ønsket om balansert fôring ønsker vi å bruke mest mulig tørrfôr og supplere med kjøtt og fett. Med så store mengder mat som skal i en hund er spising et viktig trenings og dressur moment Små hunder trenger forholdsvis mer mat en større hunder.

Svend Engholms resept

Den mangedoble vinneren av Finnmarksløpet har laget seg følgende nøkkel for fôring. Sommer 1800 kalorier bestående av 40% protein, 30% Karbohydrater og 30% fett. Vinter 3300 kalorier fordelt på 50% fett, 40% protein og 10% karbohydrater. Under hardt arbeid beregner Svend 7-8000 kal fordelt på 60% fett, 35% protein og 5% karbohydrater. Som ingredienser bruker han tørrfôr, rent muskel kjøtt, lever, fett, olje, og kiviom. Av vann beregner han 1 dl pr time under hvile og 2.5 dl pr time under arbeid, totalt 4.6ℓ vann pr døgn! Svend bruker alltid samme ingredienser til fôring både på kennel og under hardt arbeid, for å gi hundene minst mulig omstillingsproblemer. Har han ikke begynt å føre med de ingredienser han ønsker å bruke en måned før løpet, så dropper han dem også under løpet.

Snacking

Å proppe i en hund 8000 kalorier er ingen lett oppgave. Til hverdags bør hunden fores med 2 måltider. Under hardt arbeid kan maten deles inn i 3 hoved måltider og en rekke små måltider, "snacks" hvor hunden får småbiter og blir "vannet". Matens smaklighet er også en viktig faktor som alle produsenter av hundefor legger vekt på for å få hunden til å spise tilstrekkelig. Tenk på smaklighet når du skal føre med fett, kjøtt og annet tilleggsfôr som supplerer tørrfôret.

Fôring – et avl og dressurmoment.

Mange hunder er kresne på maten, og når jakten kommer er det ikke mulig å få tilstrekkelig næring i den. Sledehundkjørerne trener hundene til å spise fra de er valper. Matskålen settes foran hunden 3-5 minutter og tas deretter vekk. Om hunden

ikke har spist opp, tas skålen likevel vekk. I likhet med mennesker er appetitt et arvelig forhold. Hunder som skal tåle mange dagers jakt eller flere dagers jaktprøve, må kunne spise så mye at de dekker energiforbruket. Når hunden spiser er også et viktig forhold. Noen hunder kan spise umiddelbart etter endt arbeidsøkt, mens andre venter mange timer. For de som jakter lange dager må hunden kunne ta til seg næring under en 3 timers lunsj/middagsrast.

Tørrfôr er alt og ingenting

Det finnes et utall tørrfôr på markedet. Noen fôrtyper er egnede som helfor for hardt arbeidende hunder, mens andre inneholder fyllstoffer for å gjøre det billigere eller gi hunden en falsk metthetsfølelse for å unngå at selskaphundene skal bli for fete. Tørrfôr av rette kvaliteten er i dag det beste grunnlagsforet, men det betyr alt å finne riktig type tørrfôr.

Basisfôr og arbeidsfôr

La tørrforet være basisforet som hunden får gjennom hele året og varier mengden av tilleggsfôr i form av kjøtt og fett etter hvor hardt hunden brukes. Når foret tilberedes er det en viktig regel å ikke blande tørrfôr og kjøtt/fett. Det kan gi uante vekstmuligheter for bakterier som hundens tarmflora ikke kan akseptere. Under rolige perioder lar du kjøtt og fett tilskuddet være svært lite. Bare såpass at hundens tarmflora holder seg klar for større mengder når jakta kommer. Husk at det tar opp til 1-3 mnd å omstille hundens tarmflora til nye ingredienser, dersom du vil ha maksimal ytelse ut av den. Du kan under rolige forhold la forholdet mellom tørrfôr og tilleggsfôr være 1 : ½. Når det blir store belastninger bør forholdet være 1:5. Kjøttet må være av god kvalitet. Magesekk av ku er en rimelig og god kjøttressurs. Bakteriene i hundens tarmsystem, den såkalte tarmflora, er meget følsom for endringer. Ved bytte av fôrtype bør skiftet foregå gradvis. Helst over to uker. Det tar 2-3 måneder før tarm floraen på nytt har stabilisert seg. Det er nyttig å være klar over og derfor også legge vekt på å føre med et fôr med jevn kvalitet. Ellers vil hunden aldri bli i stand til å utnytte all energien i føret. En annen konsekvens av dette er at det føret du skal bruke under høstjakta må du begynne å føre med i mai/juni.

Hunder kan også bli matleie

Det finnes noen tørrfôrtyper som er egnet som eneste fôr, men det fordrer at det tilberedes nyansert. Ellers blir hunden matleie. Til frokost kan det gis oppbløtt i vann rett før servering, til lunsj gis det varmt oppbløtt gjennom flere timer slik at det blir grøt og til kvelds gis det frossent i blokkform som hunden gnager i seg. Hunder liker å ha noe å gnage på. Rent kjøtt og kjøtt med ben kan også gis frossent. I tillegg til at det øker trivselen tar det også bort tannstein. I likhet med hos mennesker stimuleres hundens appetitt, humør og trivsel gjennom et variert kosthold.

Magedreining

Tørrfôr må aldri gis tørt til hunder som arbeider hardt, det er å be om problemer. Tørrfôr må alltid serveres bløytet. Aldri tørt med vann i en egen skål ved siden av.

Mange fører med tørrfôr og vann separat til daglig, men når hunden er utsatt for store påkjenninger øker risikoen for magedreining dramatisk.

Vinterjakt

I kaldt vær (vinterjakt) trenger hunden opp til 50% mer energi, og betydelig mere fett. Et annet interessant forhold er at hunden i likhet med isbjørnen kan omdanne fett til vann. Isbjørnbinna dier ungene utelukkende gjennom å omdanne fett til vann. Av 100 gram fett kan hunden produsere 107 gram vann. I kaldt vær har også hunden langt større appetitt på fett.

Avføringen gir svar

Fôr av rett kvalitet gir avføring som ikke lukter spesielt sterkt, er mørkt i farge og med fast og formet konsistens. Avføringen skal også ha lite volum. Avføring som er lite formet, lys i farge, voluminøs og med mange tømminger for dagen vitner om dårlig fôrutnyttelse. Avføring som lukter sterkt vitner om ufordøyd protein.

Foring under rasten

Når vi jakter lange dager blir det gjerne noen timers rast midt på dagen. La hunden få godt bløytet fôr med en gang, og "vann" hunden rett før du skal bryte opp og fortsette jakten. I løpet av jakt dagen er "vanning" den viktigste jaktstimulansen du kan gi matveien. Om hunden har arbeidet med stor intensitet slik at den har forbrent glukose (blodsukker) er det gunstig å gi mat så snart det er en pause. Det tar hunden 24 -48 timer å erstatte tapet av glukose, men om man forer rett etter jakten og i pauser, vil man få en raskere gjenoppbygging. For stort tap av blodsukker kan føre til tap av "gnist", interesse og gi kramper.

Hundematerialet - trening - føring

Uansett hvor god hund du har, om du ikke får i den nok energi holder den ikke mer enn et par jakt dager. Derfor er hundematerialet, trening og føring tre jevnbyrdige faktorer som du må legge vekt på for å få til en hund som holder mål under jakten. Føring av hunder for å få maksimal ytelse kan høres greit ut i teorien, og det er utvilsomt store gevinster å hente. Føring er et moment som må trenes på under hundens oppvekst og kortere jakter om man vil ha en hund som skal prestere topp prestasjoner hele dagen, flere dager i strekk.

Vanning = å sørge for at hunden får i seg tilstrekkelig mengder væske, for å unngå uttørring.

Våpenvedlikehold!

Av Roy Nilsen

HVOR MANGE ER DET SOM HAR SETT over våpenet som skal brukes under fuglejakta? Og enda viktigere. Hvor mange er det som har levert inn våpenet til børsemaker hvis det trenger å repareres eller vedlikeholdes? Sommertid er tid for å drive treningsskyting og våpenvedlikehold. Husk at rett før jakta er det ofte kø hos børsemakeren. Da kommer alle som helst skulle ha reparert våpenet i går.

Er man litt våpeninteressert og ikke har ti tommeltotter vil man kunne greie det meste av vedlikeholdet selv. Men større reparasjoner bør man overlate til fagfolk og ikke til ”rørleggeren” nede i gata. Det første man kan starte med er å pusse grundig, men det ble sikkert gjort før du satte bort våpenet ved forrige jaktseongsslutt. Ikke, nei vel da får vi ta det fra starten. Først drar vi gjennom ei tørr pussefille for å fjerne løse kruttrester. Deretter væter vi ei fille godt med en renseolje som løser opp fastbrente kruttrester og mantelrester. La renseoljen virke noen minutter før du pusser med kobberbørste. Kobberbørsten skal like mange ganger gjennom løpet som det er skutt skudd. En god regel er å pusse etter hvert tjuende skudd.

Fukt ei ny pussefille og trekk gjennom løpet. Tørrpuss og gjenta prosessen med ei vætet fille hvis løpet ikke er rent. Denne prosedyren gjentas helt til løpet er rent for mantelrester. Hvis dette ikke holder finnes det kraftigere midler for å fjerne mantelrester. Både i form av slipepasta og rensevæske, men dette er kraftig kost så det er viktig å følge bruksanvisningen. Har du slurva med våpenpussen er det bare å krumme nakken og gyve på. Når så løpet er blitt helt rent, pussefilla ikke blir blågrønn, er det på tide å smøre inn med ei god smøreolje på alle punkter som skal smøres. Husk at ei for tjukk olje kan gi problemer i sterk kulde, fryser i mekanismen. Likeledes er det viktig å tørrpusse kammeret før man skal skyte. Olje i kammeret vil kunne gi treffpunktendringer. Dårlig pusset kammer vil dessuten kunne føre til funksjoneringsfeil, og det er kjedelig når gammeltiuren byr seg fram.

Nå er turen kommet til eventuelle løse skruer. Sjekk skruene som fester låskassa til stokken, løse skruer strammes. Men det er viktig at man ikke overdriver tilstrammingen, det kan føre til dårligere presisjon (spenninger). Like viktig er skruene på kikkertmontasjen. Disse skal være godt tilskrudd, men igjen gjelder det å vise måtehold. Det er dårlig butikk å stramme til så hardt at kikkertrøret blir deformert, er lett med aluminiumsrør.

Nå skal våpenet være klart for innskyting og trening. For de som benytter kombi kan det lønne seg å kontrollere om hagleløpet har riktig treffpunkt når rifløløpet er innskutt på hundre meter. For de som fortrekker hagla og tar fuglen i det den reiser ut av buska, vil det å skyte ”høye duer” på skeetbanen kunne være god trening.

Far og sønn til Nordisk mesterskap i Finland

Brev fra Ivar Erling Bergum

Min sønn Ivar Erik kjøpte Zeppo som valp våren 96. Zeppo er født 2/4-96, far Peik II og mor Rusti. Ivar Erik ble dessverre kreftsyk, så han fikk ikke fulgt opp den gode Zeppo. Ivar Erik døde fra oss den 17. november 1997.

Både Zeppo og hans far Peik II er nå kvalifisert for nordisk mesterskap i Finland, oktober 98. Tor Ivar Sundseth tar med seg Zeppo i sammen med de andre fra Trøndelag.

Således har jeg blitt hundeeier uten noe valg. Men som far av Ivar Erik, og samtidig som beste venn og jaktkamerat skal jeg forsøke å gjøre det beste ut av situasjonen.

Foto: Bregum

Zeppo tar seg en fortjent hvil i ettermiddagssola, inne på Rødfjellet mellom Molde og Sunndalsøra.

Du var alltid positiv

Vi som fikk gleden av å lære Ivar Erik å kjenne er imponert over hvor langt han kom med Zeppo i løpet av den korte tiden han fikk lov til å ha sammen med ham. Zeppo gikk til en andre og tredje premie på jaktprøve i Mosvik 30. og 31.08.97, og Ivar Erik greide å kvalifisere ham til Nordisk Mesterskap på tross av at han var meget syk høsten 97.

Ivar Erik var en skogens mann, som både arbeidet og tilbrakte sin fritid i skogen. Fred være med deg der du vandrer videre på Dianas stier.

Red.

Registrering av valper – Norsk Kennel Klubs etiske retningslinjer

Norsk Kennel Klubs hovedstyre har vedtatt, for å sikre at retningslinjenes intensjoner etterleves best mulig og sikre at den enkelte oppdretter er klar over hvilke ”krav” som gjelder, og innarbeide i registreringsreglene 3 obligatoriske spørsmål som må besvares før registrering foretas.

De spørsmålene som oppdretter må besvare er følgende:

1. Er tispens parret på første løpetid?
2. Er det mindre enn ett kalenderår siden tispens sist hadde valper?
3. Har tispens hatt løpetid siden forrige kull uten at den er parret?

Spørsmålene må besvares med ”JA” eller ”NEI”.

I tillegg til disse spørsmålene vil det bli inntatt på registreringsblanketten at dersom det gis falske eller feil opplysninger ved registrering av valper, vil dette kunne medføre at kullet senere avregistreres med de konsekvenser som dette måtte medføre uten at Norsk Kennel Klub kan holdes ansvarlig.

I tilfeller hvor det svares ”JA” på spørsmål 1 eller 2 eller ”NEI” på spørsmål 3, vil dette bli fulgt opp av Norsk Kennel Klub ved at forholdet i første omgang påtales overfor oppdretter med henvisning til Norsk Kennel Klubs etiske retningslinjer med pålegg spesielt på for tette kull at tispens må få hvile.

Gjentas tilsvarende forhold, vil saken bli forelagt Norsk Kennel Klubs hovedstyre og til slutt kan kull nektes registrert – eventuelt oppdretter gis generelt registreringsforbud for kortere eller lenger tid. Slike reaksjoner vil dog være opp til Hovedstyret å vurdere i hvert enkelt tilfelle.

Finsk Spets valper selges

Ventes i uke 28, Far: Sjch Kolgårdens Lord (e Kille u Spetslappens Zita) Cert på utstilling. Mor: Vardos Anja (e Vardos Repo, u Sjch Such Vit Mossens Penni) 2. og 3. premie elite klasse jaktprøve.

Kneledd u.a.

Henvendelse: Vardos Kennel, v/Clas Haraldsson, tlf.: 00-46 0951-31001 og arbeide 00-46 0951-10606

Hvorfor hunder er lettere å bo sammen med enn kvinner!

- Hunden elsker at du får kompiser på besøk.
- Jo senere du kommer hjem, jo gladere er hunden over å se deg.
- Hunden tilgir deg uten videre om du leker med andre hunder.
- Hunden merker ikke om du bruker et annet navn på den.
- Hunder liker at du lar skitne sokker ligge slengt på gulvet.
- Hunder bruker ikke lengre tid på badet enn det tar å få seg en slurk fra toalettet.

Det vil være flott hvis noen av medlemmene greier å selge annonser i Spets Nytt!

ANNONSE PRISER

Bakside, farvetrykk:	kr 750,-
Innside omslag, farvetrykk:	kr 1000,-
Innside omslag, sort/hvit:	kr 500,-
Helside, kun sort/hvit:	kr 300,-
Halvside, kun sort/hvit:	kr 150,-
Kvartside, kun sort/hvit:	kr 75,-

Ved bestilling av annonser i flere nummer vil det bli gitt rabatt.

Medlemmer annonser gratis, nærings annonser henvises til ovenstående priser.

HIER SKULLE DITT BIDRAG VÆRT TRYKT!

Returadresse:
Bengt Sundkøien
2232 Tobøl

A-Blad

